

نکاتی بر ای این که از همین حالا مهیای سفرهای نوروزی شوید

# از حالا برنامه سفر رو بریز!

علیرضا کاردار - زمانی که می گفتند «بسیار سفر باید، تا پخته شود خامی»، نه هزینه های سفر این قدر بالا بود، نه وقت مردم این قدر کم بود و نه گرفتاری ها این قدر زیاد بود که بدون سفر هم بتوان «پخته» و حتی «سوخته» شد! در زمان سرودن این شعر، تا شخصی اراده می کرد پرود سفر، بقیچه اش را می بست و می زد سر چویدستی اش، وصیت نامه اش را به باز ماند گانش می داد، در خانه را می بست، پاشته گیوه را بالا می کشید و می زد به دل جاده. ولی الان قبل از انجام یک سفر باید کلی برنامه ریزی کنیم، مناسب ترین زمان از نظر شلوغی و هوا و ارزانی را پیدا کنیم، دیگری را بچینیم تا بتوانیم پایمان را از شهر بیرون بگذاریم.

یکی از بهترین زمان ها برای مسافرت، تعطیلات عید نوروز است که هم کارها تعطیل است و هم هوا خوب، ولی در عوض هم جاده ها و شهرها شلوغ است و هم همه چیز گران! به مناسبت نزدیک شدن به تعطیلات عید و آغاز سفرهای نوروزی، با هم مقدمات یک سفر خوب و به یاد ماندنی در اولین روزهای سال جدید را مرور می کنیم؛ تا از الان بتوانید برای یک سفر خوب و متفاوت آماده شوید.



## مطالعه برای سفری بهتر

یکی از بهترین راه ها برای آشنایی با سفری که در پیش داریم، مطالعه منابع علمی و تجربی است که درباره آن نقاط نوشته شده است. بدیهی است که استفاده از تجربیات مسافران قبلی، بهترین راه آشنایی با مقصد سفر است که ساده ترین روش آن جست و جو در اینترنت و مطالعه نظرات و خاطرات دیگران است. چه بسیار وبسایت ها و وبلاگ هایی که در این زمینه فعالیت دارند و ضمن گردآوری نظرات مسافران، مکان ها، امکانات، سختی ها، نقاط دیدنی و دیگر مسایل مرتبط را نیز بیان می کنند. بهترین مرجع در این زمینه، وبسایت آژانس های مسافرتی است. همچنین با مطالعه مجلاتی که به صورت تخصصی به موضوع گردشگری می پردازد نیز می توان اطلاعات دقیق و مفیدی کسب کرد.

یکی دیگر از این منابع سفرنامه های کلاسیک است. در سفرنامه، مسافر دیده ها، شنیده ها، تجربیات، رخدادها و احساساتش را درباره سرزمین هایی که به آن سفر کرده می نویسد. از مهم ترین سفرنامه های ایرانی و خارجی می توان به سه مورد ذیل اشاره کرد. هر کدام از این سفرنامه ها در یک زمینه مانند انسان شناسی، سیاسی و سیاحتی نگاشته شده است و بیشتر جنبه تاریخی دارد. سفرنامه ها ما را با شیوه سفر، مردم شناسی در سفر و بسیاری از موارد دیگر آشنا می کند تا نگاه کلیشه ای به سفر به عنوان پدیده ای صرفاً تفریحی نداشته باشیم.

**سفرنامه برادران امیدوار:** این سفرنامه با هدف انسان شناسی توسط عیسی و عبد... امیدوار، برادران جهانگرد و پژوهشگر ایرانی نوشته شده است. این دو برادر اولین ایرانیانی هستند که به شکل تخصصی و حرفه ای بین سال های ۱۳۳۳ تا ۱۳۴۳ به قاره های آفریقا، آسیا، آمریکا، اروپا، استرالیا و همچنین قطب جنوب سفر کردند. این سفر جنبه تحقیقاتی داشته است و آن ها به زندگی انسان در بخش های مختلف کره خاکی توجه ویژه ای داشته اند. این دو برادر به نقاط مختلف دنیا سفر و از مشاهدات خود فیلمبرداری کردند که همان زمان از شبکه های تلویزیونی جهانی نیز پخش می شد.

**سفرنامه ناصر خسرو:** اثر شناخته شده و مطرح ناصر خسرو قبادیانی بلخی که گزارشی از یک سفر هفت ساله است. این سفر در سال ۴۳۷ قمری از مرو آغاز شد و در سال ۴۴۴ قمری با بازگشت به بلخ پایان پذیرفت. ناصر خسرو در نگارش صاحب سبک است و اغلب از عملی خاص یا چیزی که در جایی دیده سخن می گوید. با توصیف قصبات و شهرها با نثری نسبتاً ساده، اعتماد خواننده را جلب می کند و تلاش نمی کند با سخنرانی خواننده را تحت تأثیر قرار دهد، بلکه می کوشد با شرح دیدنی ها و عجایبی که طی سفر مشاهده کرده است، چنین کند.

سفر از دید مذهب، جامعه شناسی و روانشناسی

## بسیار سفر باید

پس از یک سال کار و تلاش، تعطیلات عید نوروز بهترین زمان برای استراحت و نفس تازه کردن است تا روزمرگی ها را از روح و جسم بیرون و خود را برای آغاز سالی جدید آماده کنیم. چه بهتر که این آماده سازی روانی و جسمانی وزدودن فرسودگی ها، به همراه اعضای خانواده دوستانی باشد که در طول سال در کنار شما بوده اند. برای این کار می توانید به مکان های زیر سفر کنید: «مسافرت کنید که در آن پنج فایده است: آندوه زدایی، درآمد زایی، دانش افزایی، ادب آموزی و همراهی با شرافتمند.» از آن جا که دین اسلام برای تک تک کارها و مراحل زندگی انسان برنامه ای دارد، برای مسافرت هم احکام شرعی مفصّلی بیان شده است. سفر از نگاه اسلام ممکن است واجب باشد (حج تمتع)، مستحب باشد (زیارت اماکن متبرکه، صلّه رحم، عیادت بیمار) و یا حرام باشد (سفر معصیت یا بی اجازه ولی). همچنین آدابی برای سفر بیان شده است که می توان به دعا و صدقه دادن قبل از سفر، زمان مناسب سفر، لوازم سفر (گفته می شود هرگاه پیامبر اسلام (ص) مسافرت می کردند پنج چیز را همراه می بردند: آیینّه، سرمه دان، شانه، مسواک و قیچی. مکارم الاخلاق) خداحافظی با آشنایان، نوشتن و توصیه وصیت نامه، دعای بدرقه، توقف کوتاه بین راه، تقسیم هزینه در سفرهای گروهی، انتخاب همسفران هم سطح خود، تهیه سوغاتی، بازدیدمسافر و... اشاره کرد.



بی جهت نیست که دین اسلام از همه مومنان می خواهد دست کم یک بار در زندگی سفر زیارتی به خانه خدا را انجام دهند که در واقع چنین مسافرتی موجب افزایش سلامت معنوی انسان می شود. از دیگر سو، به گفته متخصصان همان طور که افراد برای سلامت جسمانی خود به مواد مغذی و مقوی در سبد خانواده نیاز دارند، لازم است توسط روانشناسان در هر جامعه ای با توجه به نیاز و فرهنگ خاص آن جامعه نیز سبدهای سفر برای خانواده ها تعریف و به افراد آموزش داده شود که چه نوع کارها و فعالیت ها و برنامه های تفریحی می تواند به ارتقا و حفظ سلامت روحی افراد جامعه کمک کند. روانشناسان معتقدند یکی از راه های شارژ روحی و کسب انرژی برای انسان ها، مسافرت کردن است. تفریح سالم و گردشگری می تواند در افزایش کمی و کیفی شغلی و همچنین بهره وری افراد در یک جامعه کمک کند. معاشرت با خانواده و همسفران که در شهر خود به واسطه مشغله از آن ها دور بوده ایم، برای نزدیکی به هم و رفع کدورت های احتمالی و برخورداری از حمایت های روانی اجتماعی افراد خانواده در طول سفر بسیار مفید است. همچنین در سفر افراد با برنامه ریزی و افزایش مشارکت و تقسیم کار آشنا می شوند و مدیریت زمانی و مالی را نیز بهتر یاد می گیرند.

به گفته کارشناسان، سفر خستگی و اضطراب را از اشخاص دور می کند و به جای آن آرامش به آن ها می بخشد و به انسان یاد می دهد چگونه در برابر سختی ها و مشکلات ایستادگی کند. همچنین مطالعات زیادی درباره گردش و مسافرت از دیدگاه های مختلف روان شناختی، جامعه شناختی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی انجام شده است که نشان می دهد اگر به ابعاد اجتماعی و فرهنگی سفر توجه شود، علاوه بر جنبه های پندآموزی و معنوی آن که از تماشای آثار تاریخی و باستانی حاصل می شود، در سفر شاهد تبادل فرهنگی و آشنایی افراد با آداب و رسوم، باورها و خرده فرهنگ های هر شهر و روستایی خواهیم بود که این امر نوعی تبادل دیدگاه و الگوپذیری را به دنبال خواهد داشت. همچنین نباید از فواید اقتصادی سفر که عاملی برای رونق صنعت جهانگردی است نیز غافل ماند.

بحث انسان شناسی در سفر، زاویه نگاه مناسبی را برای شناخت تفاوت ها و شباهت های محیط های اجتماعی در اختیارمان قرار می دهد. این زاویه دید تنها با انجام مطالعات موردی و مشاهدات عینی از زندگی افراد در محیط زندگی خود، میسر خواهد شد. این که ما چگونه سفر کنیم بستگی به شخصیت، تربیت و تحصیلات ما دارد. لذت بردن از سفر بیش از آن که به توانایی اقتصادی یا میزان بهره وری از ابزارها و تجهیزات خاص بستگی داشته باشد، موضوعی حسی، عاطفی و درونی است.

فواید سفر را می توان در این چند مورد خلاصه کرد: تماشای جلوه های خلقت، زیبایی های طبیعت و شناخت آفریدگار، آشنایی با زندگی و عبرت گرفتن از سرگذشت پیشینیان، پرورش اندیشه و کسب تجربه و خودسازی، زیارت اماکن مقدسه، دیدار خوششان و به جا آوردن صلّه رحم، داد و ستد و کسب رزق و روزی حلال، و تفریح سالم و لذت پاک.



اگر به این مناطق سفر کردید، جای ما را هم خالی کنید!

## نقاط دیدنی عجیب ایران

همیشه در فیلم ها و کتاب ها چیزهایی درباره اماکن عجیب، مرموز و ترسناک جهان می بینیم و می خوانیم، غافل از این که ایران خودمان هم کم از این نقاط ندارد. بیشتر این مکان ها داستانی عجیب و باورنکردنی دارد که کنجکاو مسافران غریبه را برمی انگیزاند. هر چند ممکن است این داستان ها زاپیده تخیل ساکنان و مسافران باشد و در طول سال ها حالت افسانه به خود گرفته باشد، ولی به هر حال برای گردشگران بسیار جذاب است. یکسری نقاط جالب را به شما معرفی می کنیم تا از الان که فرصت کافی هست، مقدمات سفر به آن جا را فراهم و با مطالعه کافی سفر کنید.

### دره ارواح

«دره ستاره ها» با اشکال رسوبی حاصل از فرسایش باد، خاک و آب یکی از پدیده های شگفت انگیز قشم است که بومی ها شب های آن را زمانی برای رفت و آمد ارواح و اشباح می دانند و با تارک شدن آسمان گذرشان به این دره نمی افتد و معمولاً مسافران غریبه را برای رفتن به این دره در تاریکی منصرف می کنند. بومی ها معتقدند میلیون ها سال قبل ستاره ای در این محل سقوط کرده که گل و لای از دل زمین به اطراف پراکنده شده و پس از خشک شدن، این اجسام جادویی پدید آمده است.

### گورستان جن ها

«گورستان جن ها» در روستای تیس نزدیک شهر چابهار در استان سیستان و بلوچستان، همان جایی است که سنگ قبرهای بزرگ و عجیبی دارد و محلی ها را به این باور رسانده است که این گورها محل دفن آدمیزاد نیست. در گورستان جن ها، قبرها کنار هم روی سطحی صخره ای حفر شده که این شیوه حفاری پرسش های زیادی را به وجود آورده و در نهایت پاسخ را به دنیای از ما بهرآن کشانده است. بومی ها معتقدند، با تارک شدن هوا جن ها بر سر مردگان خود مویه می کنند و هر کس شبانه گذرش به این گورستان افتد، مورد نفرین آن ها قرار می گیرد و بعد از چند روز با عذابى سخت مى میرد.

### هزارتوی سیاه

قنات قصبه گناباد دست سازه ای عجیب است که هزارتوهای تاریک و عمیق دارد. در متون تاریخی، قدمت قصبه را به دوره هخامنشیان نسبت داده اند که «ناصر خسرو قبادیانی» هم در سفرنامه اش به توصیف این قنات پرداخته است. برای رفتن به داخل قنات باید از پله های گلی قدیمی پایین رفت، بعد تاریکی مطلق همه جا را فرا می گیرد، مسیر طولانی و تاریک است با دیوارهای خاکی که ریشه های درختان از آن بیرون زده است.

### باغی با میوه های سنگی

در نگاه اول شاید این باغ ترسناک به نظر نرسد اما باید در میان درختان خشک آن با میوه های سنگی شان قدم بزنید تا ببینید چقدر بودن در این باغ وحشتناک است. این باغ در ۴۰ کیلومتری جنوب شرقی سیرجان، قرار دارد و به آن «باغ سنگی درویش خان» می گویند. درویش خان حدود ۴۰ سال پیش که زمین زراعی اش دستخوش اصلاحات ارضی شد، حالت طبیعی خود را از دست داد و به نشانه اعتراض درخت های باغش را که دیگر خشک شده بود، در جای دیگری کاشت و سنگ هایی را از کوه های اطراف جمع و به عنوان میوه درختانش از آن ها آویزان کرد. این کار باعث شد که مردم، پرمرمرد را مجنون بدانند و کر و لال بودن پرمرمرد نیز بر این شایعه ها افزود و باعث شد که کنجکاو و اشتیاق گردشگران برای کشف این ماجرا برانگیخته شود.

## برای سفر با تور به چه نکاتی باید توجه کنیم؟

در هتل های سطح پایین اقامت کنند، ولی بعد از سفر متوجه شده اند که در این زمینه ضرر کرده و سفر را بر خود و خانواده شان تلخ کرده اند. همچنین هنگام انتخاب مکان های دیدنی در مقصد باید با تحقیق و پرس و جو از دیگرانی که به این اماکن رفته اند و جستجو در اینترنت، فهرستی از قبل تهیه کرده باشند تا هم در وقت صرفه جویی کرده و برای یافتن مکان مناسب به در دسر نیفتند و هم تا خواسته سر از اماکن نامناسب در نیاورند. مساله بعدی اقدام برای تهیه ویزاست. مسافران باید در نظر داشته باشند برای سفر به کشورهایی که نیاز به ویزا دارند، زودتر اقدام کنند تا در مواقعی مانند شب و روزهای پیش از عید به دلیل شلوغی سفرآ تخانه ها به مشکل برخوردند.

به دلیل توجه بیشتر مردم به قیمت ها و ترجیح دادن سفرهای ارزان قیمت، مهمترین مساله ای که مسافران هنگام خرید تور باید در نظر بگیرند امضای قراردادی بین مسافر و آژانس است که سازمان میراث فرهنگی و گردشگری تأیید کرده و قابلیت پیگیری حقوقی و قانونی دارد. برای همین لازم است پیش از اعتماد کردن و خرید تور، آژانس های مسافرتی را به ذکر تعهدات و خدمات وعده داده شده ملزم کرد تا در صورت بروز هر مشکلی، راهی برای پیگرد قانونی وجود داشته باشد. مسافر باید بداند تا وقتی که قراردادی با آژانس نبسته باشد، در صورت بروز مشکل به سختی می تواند به حقتش برسد چون سند قانونی ندارد.

مساله بعدی کیفیت هتل هاست. بسیار پیش آمده که مراجعان خواستار توره ای ارزان بوده و حاضر بودند